

Onderwerp Voortgang, planning en financiering project Stationsgebied Groningen

Steller Marcel Slijkhuis

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 8862 Bijlage(n) - Ons kenmerk RO.144154864
Datum - **7 FEB 2014** Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Sinds 2010 zijn wij bezig met het project Stationsgebied. Wij houden u middels brieven en presentaties regelmatig op de hoogte van de voortgang. In deze brief zullen wij u wederom op de hoogte brengen van de stand van zaken, de planning en de financiering. Het college van Gedeputeerde Staten heeft Provinciale Staten geïnformeerd via een gelijklopende brief.

Terugblik

Het project Stationsgebied bestaat zoals u weet uit twee deelprojecten, de Knoop Groningen en de Ontwikkelvisie Stationsgebied. Het deelproject Knoop Groningen richt zich op de spoorse infrastructuur, met als belangrijkste onderdelen de spoorconfiguratie, de transfer en het opstelrein. De Ontwikkelvisie Stationsgebied richt vooral op de stedelijke ontwikkelingsopgave ten noorden en zuiden van het hoofdstation en de aanhechting met de stad. Ten behoeve van deze stedelijke ontwikkelingsopgave heeft u in juni 2013 nog de Ontwikkelstrategie Stationsgebied vastgesteld.

De partners in het project zijn met elkaar een open plan proces ingegaan wat betekent dat het eindbeeld van te voren niet vaststaat, maar dat we gezamenlijk het eindbeeld invullen door steeds deelbesluiten te nemen. De samenwerking moet er voor zorgen dat Stad en regio klaar zijn voor de groei van het reizigersaantal en daarnaast het creëren van een toplocatie in de regio, als dynamo voor ruimtelijk-economische ontwikkeling van de stad

De projectorganisatie bestaat uit deelnemers van de provincie Groningen, ProRail, NS, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, gemeente Groningen en wordt aangestuurd door de stuurgroep Stationsgebied. De provincie Groningen is trekker voor de Knoop Groningen en wij zijn dat voor de Ontwikkelingsvisie.

Beide projecten vorderen gestaag en worden steeds concreter. Hieronder zullen we per deelproject ingaan op de stand van zaken.

Voortgang Spoorknoop Groningen

Provinciale Staten heeft op 26 september 2012 een planuitwerkingsbesluit genomen inzake het project Knoop Groningen. Daarmee gaf Provinciale Staten opdracht tot verdere uitwerking van de spoorconfiguratie, de transfer en het planologisch mogelijk maken van de verplaatsing van het opstel terrein naar de locatie Rouaanstraat (Haren).

Begin februari 2014 zal de stuurgroep Stationsgebied een voorkeursvariant vaststellen voor de spoorconfiguratie, de transfer en de verplaatsing van het opstel terrein. Voor dit deelproject een belangrijk moment. U bent het afgelopen jaar actief betrokken bij de uitwerking van de voorkeursvariant en specifiek ten aanzien van de transferkeuze (tunnel versus passerelle), waarbij u uw voorkeur heeft uitgesproken voor een tunnel. We zullen u na de stuurgroep informeren over de uitkomsten van de stuurgroepvergadering.

De besluitvorming over de Spoorknoop vindt later plaats dan oorspronkelijk werd voorzien. Hieraan liggen een aantal oorzaken ten grondslag, waarvan de belangrijkste is dat de projectscope gedurende het proces is aangepast. Dat komt vooral door:

- Het vaststellen van de HOV-visie die grote invloed heeft op de inrichting van het Stationsgebied.
- De transferafweging (tunnel vs. passerelle), die meer tijd heeft gevraagd dan werd voorzien, doordat nadrukkelijk is ingezet op zorgvuldigheid in de afweging en het actief betrekken van de gemeenteraad.
- De afstemming tussen concessieverlener (provincie) en vervoerders en andere belanghebbenden over de gewenste scope en bijbehorende (acceptabele) investeringskosten, die meer tijd vroeg.
- De afstemming tussen de provincie en de gemeente Haren over verplaatsing van het opstel terrein naar de gemeente Haren die extra tijd nodig heeft gehad.
- Gewijzigde regelgeving en onvolkomenheden in de berekeningsmethodiek van ProRail van de toetsing aan de onlangs van kracht geworden geluidsproductieplafonds en trillingen.

Communicatie

Volgend op besluitvorming in de stuurgroep in februari wordt beoogd om begin maart 2014 in de colleges van B&W en GS een positief besluit te nemen ten aanzien van de voorkeursvariant voor de spoorconfiguratie en deze vervolgens vrij te geven voor inspraak. Daarna kunnen de maanden april en mei worden benut voor actieve communicatie van de plannen en het ophalen van reacties. Op basis van de reacties kunnen de colleges vervolgens in juni/juli een voorstel opstellen ten behoeve van besluitvorming in de gemeenteraad en gedeputeerde staten na de zomer.

Met de vaststelling van de voorkeursvariant ontstaat een natuurlijk moment om de reizigers en de inwoners van de Stad en Haren actief te informeren over de voorgestane ingrepen en de gelegenheid te geven tot inspraakreacties. Daarbij achten wij het van

belang om niet alleen een helder overzicht te geven van alle spoorse ingrepen volgend uit Spoorknop Groningen, maar inwoners en belanghebbenden ook te informeren over aan de aan Spoorknop Groningen verwante projecten (Herewegviaduct, ontwikkeling Stationsgebied, project ESGL, pendel Assen, etc). Door goed en in samenhang over alle projecten te informeren (van Hoogkerk tot en met opstelsterrein Haren) kan nut en noodzaak van de ingrepen samenhangend en in regionale context worden uitgelegd. Voor de communicatie wordt een brede inzet van middelen beoogd, uiteenlopend van een informatiemarkt, een 'roadshow' langs belangenverenigingen, tot websites en een projectfolder. Partijen stellen hiertoe in gezamenlijkheid een communicatieplan op.

Graag gaan wij in gesprek met de begeleidingscommissie van de gemeenteraad om te bespreken op welke wijze en in welke mate de gemeenteraad actief betrokken wil worden in het voorgestelde traject. Wij stellen ons voor dat het in ieder geval goed is om de gemeenteraad voorafgaand of ten tijde van het participatietraject nog eens breed te informeren over de stand van het project.

Parallel aan het bovenstaande traject zal het komende half jaar verdere planuitwerking plaatsvinden inzake Spoorknop Groningen, met het oogmerk om eind 2014 te komen tot een uitvoeringsbesluit. Het jaar 2015 zal vervolgens in het licht staan van de aanbestedingsprocedure (start op z'n vroegst januari 2015), met het oogmerk eind 2015 te kunnen gunnen, zodat uitvoering kan plaatsvinden van 2016 tot 2020.

Voortgang Ontwikkelvisie Stationsgebied

Naast de werkzaamheden met betrekking tot spoorconfiguratie, transfer en opstelsterrein zal het komende jaar ook verder worden gewerkt aan de planvorming voor de stationsomgeving. Belangrijk is dat voor zowel de zuidzijde van het station, alsook de noordzijde, een helder en concreet beeld bestaat over de ingrepen die in 2020 moeten zijn afgerond. Deze ingrepen zijn een eerste stap op weg naar een eindbeeld. De stappen uit de Ontwikkelstrategie vormen daarbij het uitgangspunt. Tegelijkertijd laat het feitelijk verloop zich soms anders aanzien. Bijzondere kans en verandering is bijvoorbeeld de bustunnel die als katalysator voor de gebiedsontwikkeling kan dienen. De toenemende waarschijnlijkheid van realisatie hiervan brengt met zich mee dat ook de realisatie van een tunnelentree voor 2020 kansrijk lijkt (om zodoende reizigers vanaf bushaltes aan de zuidzijde in te verbinden met intercity's). Met het realiseren van de tunnelentree ontstaat ook direct de behoefte om het gebied ten zuiden van het spoor toegankelijk te maken en als verblijfsgebied in te richten.

Aan de noordzijde brengt de beoogde bustunnel ook kansen met zich mee, doordat met de realisatie al in een vroeg stadium de druk van busverkeer op de Stationsweg (ten westen van de Werkmanbrug) wordt verlicht, hetgeen kansen biedt voor de afwikkelingen van loopstromen tussen hoofdstation en binnenstad.

De opgaven voor de komende tijd zijn onder te verdelen in een aantal deelprojecten. Dit zijn:

- Onderzoek naar de haalbaarheid van een fietsverbinding onder het spoor en het stationsgebouw door.
- Een onderzoek naar de haalbaarheid van een bustunnel onder het stationsplein door met bijbehorende infrastructuur als haltering, ontsluitende infrastructuur en de afwikkeling bij de Parkweg.
- Een inrichtingsplan voor de noordzijde, omvattende het stationsplein met de ketenvoorzieningen en korte termijn maatregelen voor het beter faciliteren van de loopstroom van en naar het station.
- Het opstellen van een ruimtelijk plan voor 2020, afgeleid uit een helder en flexibel eindbeeld. Belangrijke elementen hierbij zijn uitwerking hoofdonthoofding (wel of niet verlagen Parkwegviaduct), scenario's busstation en businfrastructuur, entree en commerciële voorzieningen NS, toegankelijkheid van het gebied, verkenning bodem- en hinderaspecten, grondverwerving, planologische strategie (mede gelet op verplichting actualisering bestemmingsplan), investeringsraming en faseerbaarheid.

Financiën

Spoorknoop

De langere planuitwerkingsfase en gewijzigde scope hebben ervoor gezorgd dat de kosten voor het onderdeel Spoorknoop met 1,4 miljoen euro zijn toegenomen tot een totaal van 4,2 miljoen euro (vooral kosten inzet Pro Rail). Dat is procentueel gezien ongeveer 2,3% van de verwachte investeringskosten in het kader van de Spoorknoop. Dit bedrag wordt gedekt uit de RSP-middelen die gereserveerd zijn door het ministerie van Infrastructuur en Milieu voor de doorkoppeling en de upgrade Hoofdstation. Voor dit onderdeel is de provincie opdrachtgever (gedelegeerd door Ministerie van I&M) en Pro Rail is opdrachtnemer voor de uitvoering.

Planvoorbereidingskosten gemeenten

De langere planvoorbereidingsperiode brengt ook voor de gemeente hogere kosten met zich mee. Dit wordt veroorzaakt doordat de gemeente zeer actief participeert in het project Spoorknoop, met naast een toetsende rol ook een ideevormende en initiërende rol. Daarnaast dient voor de stedelijke ontwikkeling en herinrichting van de stationsomgeving ('Ontwikkelvisie Stationsgebied') nadere planuitwerking plaats te vinden.

Het project Stationsgebied is een investeringsproject. Er is (nog) geen sprake van een grondexploitatie (c.q. opbrengsten). Om de bovenstaande gemeentelijke werkzaamheden in het kader van het project Stationsgebied te kunnen continueren, is aanvullend krediet nodig. Het college van gedeputeerde staten is in haar vergadering van 4 februari 2014 akkoord gegaan met een aanvullende dekking uit het budget RSP Stationsgebied van 400.000 euro. Een formeel raadsvoorstel, met nadere financiële uiteenzetting, zal volgen op het moment dat de beschikking van de provincie is ontvangen.

Wij gaan er vanuit dat het aanvullende budget toereikend is tot het vierde kwartaal van 2014. Op basis van het verloop van de planvorming, het overleg met andere partijen en de voorziene besluitvorming door de gemeenteraad en de staten na de zomer, wordt een

inschatting gemaakt van de nog te verwachten plankosten voor de periode 2015 -2017. Dit kan dan worden betrokken bij de begroting 2015.

Herewegspoorviaduct

Op deze plek achten wij het zorgvuldig om u ook te informeren over de stand van zaken van het Herewegspoorviaduct. Per brief van 11 oktober 2013 hebben wij u geïnformeerd over de resultaten uit de verkennende studie naar de vernieuwing van het Herewegspoorviaduct. Conform hetgeen u daar is medegedeeld is inmiddels opdracht gegeven aan Pro Rail om te komen tot een voorkeursvariant en bijbehorend programma van eisen.

Het Herewegviaduct is een belangrijke sleutel in de bereikbaarheidsstrategie van Groningen. In overleg met Groningen Bereikbaar bleek dat het zinvol is om te onderzoeken of het mogelijk is om de vernieuwing van het Herewegviaduct enkele jaren uit te stellen, om daarmee samenloop met 1ste fase ARZ en Paterswoldsewegtunnel te voorkomen. Voor dit onderzoek naar het uitstellen van de vernieuwing is recent ruimte ontstaan, omdat uit de laatste analyses van ProRail blijkt dat de spooraanpassingen in het kader van de Spoorknop, onafhankelijk van aanpassing van het Herewegspoorviaduct kunnen plaatsvinden.

Specifiek is de onderzoeksvraag gesteld of het mogelijk is de vernieuwing van het viaduct 5, 10 of 15 jaren uit te stellen en in beeld te brengen welke ingrepen daarvoor noodzakelijk zijn. Uitgangspunt daarbij is dat herstelwerkzaamheden zodanig moeten worden verricht dat de huidige gewichtsbeporing (45 ton) kan worden opgeheven en het viaduct weer voor alle verkeer wordt vrijgegeven. Advies & Ingenieursbureau Movares is ingehuurd om de onderzoeksvraag voor het spoor kruisende deel te beantwoorden. Dit bureau verricht veel werkzaamheden voor ProRail waarmee specifieke deskundigheid ten aanzien van kunstwerken bij sporen is gewaarborgd.

Het onderzoek naar het mogelijk uitstellen van de vernieuwing wordt op dit moment verricht en de resultaten worden in februari verwacht. De kosten van het onderzoek bedragen 25.000 euro en met Groningen Bereikbaar is afgesproken dat zij voorfinancieren tot het moment dat de gemeente Groningen een realisatiebesluit neemt over het Herewegviaduct. De formele besluitvorming zullen wij meenemen in de bovengenoemde kredietaanvraag inzake het stationsgebied.

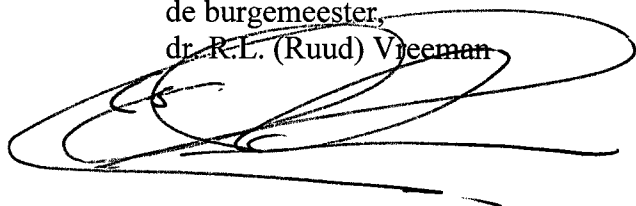
Bladzijde
Onderwerp

6
Voortgang, planning en financiering project
Stationsgebied

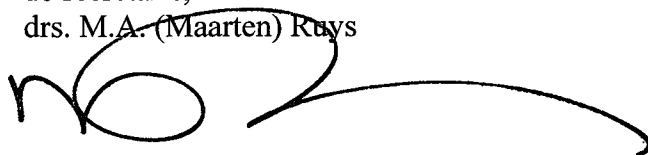
Wij zullen u informeren over de uitslagen van het genoemde onderzoek. Op het moment dat het onderzoek naar eventueel uitstel beschikbaar is, kunnen ook de vervolgstappen nader worden bepaald.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke at the bottom.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

A handwritten signature in black ink, featuring a large, circular initial 'M' followed by a long, sweeping horizontal stroke.